

CLIMA EMPRESARIAL (XXIX)

CREIX L'OPTIMISME, CONTINUEN ELS PROBLEMES DE FONDS

Ja fa un parell d'anys que les previsions empresarials de cara a la temporada alta turística són positives, i enguany no és una excepció. Els indicadors de confiança empresarial, en general, han millorat; lògicament, sempre hi ha diferències en funció de l'illa de la que parlem, de la zona turística i de la tipologia de l'establiment (continua existint la rasa entre el subsector de l'allotjament i l'oferta especialitzada). S'ha de tenir en compte, però, que parlem d'una valoració global que inclou els conceptes d'ocupació, facturació i rendibilitat. Se preveu que el nombre de visitants serà major que l'any passat i gran part de l'increment de l'optimisme es deu a aquesta circumstància.

Temps hi haurà, un cop passada la temporada, per veure i analitzar si un nombre més gran de turistes ha significat més facturació i, sobretot, una major rendibilitat (tant econòmica com social), o més aviat denotarà la necessitat d'un canvi de model, en el que s'aposti més per la qualitat del producte que per la quantitat de turistes que ens visiten.

EXPECTATIVES EMPRESARIALS. TEMPORADA ALTA 2017 (comparació amb 2016)

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	ILLES BALEARS
Millor	34,0%	25,4%	40,6%	35,0%	33,7%
Igual	65,3%	73,3%	59,1%	64,9%	65,6%
Pitjor	0,8%	1,4%	0,3%	0,1%	0,7%
Índex sintètic	+33,2	+24,0	+40,3	+34,9	+33,0

TAULA 1

Font: Baròmetres Gadeso. Maig 2017

La taula número 1 reflecteix les **expectatives** que tenen el conjunt d'empresaris turístics de cada una de les illes (i de Balears en general) per aquesta temporada que ara comença, sempre respecte l'any 2016 i considerant, com ja s'ha dit, l'ocupació, la facturació i la rendibilitat. A tall de resum, un indicador sintètic reflecteix la diferència entre els "millors" (optimistes) i els "pitjors" (pessimistes).

Com es pot comprovar, una majoria de l'empresariat (**65,6%**) considera que la temporada que ara comença serà similar a la de l'any passat. Aquesta dada es pot interpretar des de dues vessants: una més optimista, doncs la temporada turística de 2016 fou satisfactòria a nivell d'ocupació, i una de caire més negatiu, donada la manca de concordància

entre els milions de visitants i la rendibilitat, sobretot a l'oferta especialitzada.

Per illes, cal destacar que els empresaris **eivissencs** són els que veuen la temporada més positivament, seguits pels **mallorquins i formenterencs**. A l'altre costat de la balança hi trobem **Menorca**, on l'empresariat no és tan optimista, si bé ha millorat significativament respecte l'any passat.

Aquest primer quadre serveix de resum de tota la investigació, però, com és lògic, necessita ser analitzat i desglossat per arribar a una visió correcta i profunda de les perspectives turístiques actuals, el que es farà a les pàgines següents.

ALLOTJAMENT: BONES PERSPECTIVES

Les relativament noves característiques del negoci turístic (liberalització del transport aeri, aparició de les companyies de baix cost, aplicació de les noves tecnologies en la comercialització, oferta no reglada...), han canviat el model "clàssic", quan els empresaris d'allotjament turístic sabien amb força antelació quina seria la seva ocupació real i pot generar una certa incertesa en el sector. Tot i això, les xifres d'enguany són sensiblement millors que les de la temporada passada. No obstant, i degut al model turístic de les illes, l'optimisme continua basant-se més en el nombre de visitants que en la rendibilitat assolida.

PERSPECTIVES DE LA TEMPORADA ALTA 2017 (en comparació amb 2016)

TAULA 2

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	ILLES BALEARS
Allotjament <i>Índex sintètic: +47,7</i>					
Millor	46,3%	34,3%	47,0%	45,3%	43,9%
Igual	53,3%	64,8%	53,0%	54,8%	55,7%
Pitjor	0,5%	1,0%	0,0%	0,0%	0,5%

Font: Baròmetres Gadeso. Maig 2017

Al conjunt de les empreses d'allotjament els resultats empresarials per a la temporada alta 2017 es perceben amb més optimisme que l'any passat. Així doncs, al voltant del 45% dels empresaris d'allotjament de **Mallorca, Eivissa i Formentera** tenen unes perspectives positives per a la propera temporada (a més, cal destacar l'escàs nombre d'empresaris que es declaren pessimistes). A la part una mica més negativa se situa **Menorca**, on només un 34% de l'empresariat aposta per una millora.

No obstant, un de cada dos empresaris creu que la temporada serà similar a la de 2016. Això pot reflectir una sensació d'incertesa, doncs les previsions afirmen que millorarà l'ocupació però no queda clar com es comportaran altres variables que afecten directament a la rendibilitat com el nombre d'estades o la despesa real per turista.

Si analitzam per tipologies d'allotjament, es pot veure com el sector amb una percepció més positiva són els **hotels "convencionals"**. Més d'un 46% d'aquests empresaris hotelers consideren que aquesta temporada serà millor que la de l'any passat. Aquesta dada, sumada a la rellevant disminució dels que opinen just el contrari, permet albirar una temporada més positiva que la de 2016, almenys en termes d'ocupació.

Per part seva, dins els **apartaments turístics**, amb un 47%, també ha augmentat de manera significativa el nombre d'empresaris "optimistes" envers aquesta temporada i el **turisme rural**, encara que hagi millorat les seves perspectives, es situa a la cua de les perspectives empresarials. En qualsevol cas, encara són majoria els que creuen que la temporada serà molt similar a l'anterior.

ANÀLISI PER TIPOLOGIA D'ALLOTJAMENT

TAULA 3

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	ILLES BALEARS
Hotels <i>Índex sintètic: +54,9</i>					
Millor	58%	41%	61%	62%	55,6%
Igual	41%	58%	39%	38%	43,7%
Pitjor	1%	1%	0%	0%	0,7%
Apartaments turístics <i>Índex sintètic: +46,8</i>					
Millor	47%	39%	51%	55%	47,0%
Igual	53%	60%	49%	45%	52,8%
Pitjor	0%	1%	0%	0%	0,2%
Turisme residencial <i>Índex sintètic: +38,0</i>					
Millor	41%	31%	40%	35%	38,2%
Igual	59%	68%	60%	65%	61,6%
Pitjor	0%	1%	0%	0%	0,2%
Turisme rural <i>Índex sintètic: +34,1</i>					
Millor	39%	26%	36%	29%	34,8%
Igual	60%	73%	64%	71%	64,5%
Pitjor	1%	1%	0%	0%	0,7%

Font: Baròmetres Gadeso. Maig 2017

OFERTA ESPECIALITZADA: LLEUGERA MILLORA

La mal denominada oferta complementària (aquí preferim usar el terme especialitzada) és en realitat l'oferta primària o bàsica, perquè els turistes, quan escullen una destinació no ho fan pensant fonamentalment en l'allotjament (encara que sigui important), sinó en els distints productes que s'ofereixen en una zona determinada. Precisament aquesta diversitat de productes és el que hauria de ser la nostra oferta especialitzada, i no només bars, restaurants i comerços quasi calcats, oferint "més del mateix" i, en excessives ocasions, obsolets.

PERSPECTIVES DE LA TEMPORADA ALTA 2017 (en comparació amb 2016)

TAULA 4

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	ILLES BALEARS
Millor	21,8%	16,5%	34,3%	24,8%	23,5%
Igual	77,3%	81,8%	65,3%	75,0%	75,5%
Pitjor	1,0%	1,8%	0,5%	0,3%	1,0%

Oferta Especialitzada
Índex sintètic: **+22,5**

Font: Baròmetres Gadeso. Maig 2017

Dues són les dades més destacables en referència a l'oferta especialitzada del sector turístic de Balears: la primera, que ha experimentat una lleugera millora respecte la investigació anterior.

La segona, que aquesta oferta sempre se situa per darrere el sector de l'allotjament, doncs, per molt que millori l'ocupació, depèn fonamentalment de la despesa que realitzen els turistes i, en general, no compten amb reserves prèvies.

Així, un **75,5%** de l'empresariat balear dedicat a l'oferta especialitzada creu que aquesta temporada serà similar a la de l'any passat, el que significa que les expectatives no són tan bones com en el sector allotjament. A més, s'ha de destacar el cas de **Menorca**, on es detecta un menor optimisme envers la temporada alta que ara comença.

Si realitzam l'anàlisi per subsectors, es pot comprovar com en la **restauració**, amb tota la seva complexitat (bars, restaurants...), i en l'**oci** (sales de festa, esports...) és on hi ha unes millors expectatives, encara que la tònica general sigui d'incertesa i de manteniment dels resultats de la temporada passada.

Per contra, el subsector més afectat per unes perspectives negatives és el dels **transports**, tant discrecionals (trànsfers als hotels, servei d'excursions...) com els taxis, es veuen afectats per la fluctuació dels índexs d'ocupació, però també pels diversos modes de contractació i per la manera en que els turistes passen i viuen les seves vacances

Per part seva, dins el subsector **comerç turístic** (especialment a Menorca) no veuen clar que una millor ocupació es reflecteixi en majors vendes (sense parlar de la necessària reforma d'aquesta oferta excessiva i obsoleta).

ANÀLISI PER TIPOLOGIA DE L'OFERTA ESPECIALITZADA

TAULA 5

	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	ILLES BALEARS
Millor	25%	21%	32%	33%	26,4%
Igual	74%	77%	68%	67%	72,7%
Pitjor	1%	2%	0%	0%	0,9%
Millor	21%	19%	26%	22%	21,7%
Igual	77%	79%	73%	78%	76,7%
Pitjor	2%	2%	1%	0%	1,6%
Millor	15%	10%	28%	18%	16,9%
Igual	84%	88%	71%	81%	81,9%
Pitjor	1%	2%	1%	1%	1,2%
Millor	26%	16%	51%	26%	29,0%
Igual	74%	83%	49%	74%	70,8%
Pitjor	0%	1%	0%	0%	0,2%

Restauració:
bars, restaurants...
Índex sintètic: **+25,5**

Comerç turístic
Índex sintètic: **+20,1**

Transport:
taxi, discrecional...
Índex sintètic: **+15,7**

Oci: sales de festa, esports...
Índex sintètic: **+28,8**

Font: Baròmetres Gadeso. Maig 2017

LES DEBILITATS DEL NOSTRE TURISME

La necessitat de rompre amb l'estacionalitat i de ser competitius dins el mercat internacional sempre han estat les principals problemàtiques del sector, però l'estacionalitat ha esdevingut crònica, llstant òbviament la competitivitat (relacionada amb la necessària reconversió d'algunes zones turístiques de les illes, que en ocasions han assolit elevats nivells d'obsolescència), però també tenint efectes molt negatius sobre l'estabilitat laboral. Per altra banda, i malgrat el repunt registrat respecte l'any passat, l'excessiva ocupació del territori derivada del nostre model turístic segueix a la coa de les preocupacions de l'empresariat illenc.

DEBILITATS DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

TAULA 6

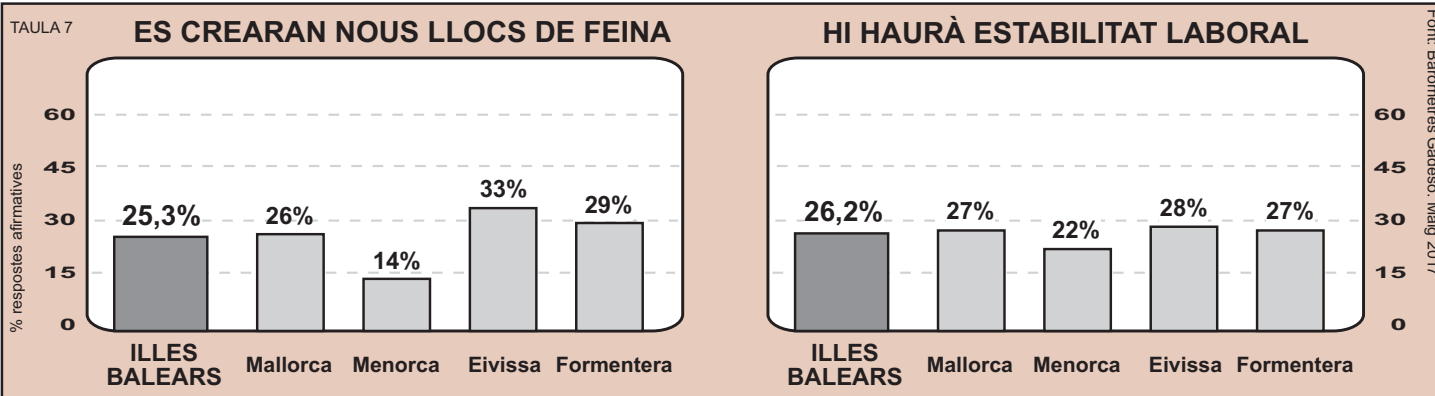
	Balears	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera
Excessiva ocupació del territori	51,9%	48%	67%	37%	71%
Excessiva estacionalitat	90,6%	86%	97%	93%	96%
Escassa competitivitat	91,1%	91%	95%	90%	86%
Zones turístiques obsoletes	52,4%	55%	47%	59%	37%

% respostes afirmatives Font: Baròmetres Gadeso. Maig 2017

Sens dubte, l'escassa **competitivitat** es deu en part a l'**estacionalitat**, però aquest no és l'únic motiu. És un fet que no podem competir en preus, i això fa imprescindible posar en valor altres inputs que estimulin no només els mercats "genèrics" sinó també segments concrets. La creixent preocupació per la **reconversió o rehabilitació de zones turístiques obsoletes** està directament relacionada amb aquesta desitjada competitivitat.

Per altra banda, la taula inferior indica que tot i les bones perspectives d'ocupació turística i fins i tot d'increment de la facturació, l'empresariat turístic de les Balears considera majoritàriament que a la temporada alta 2016 **no es crearan**

nous llocs de feina dins el conjunt de l'activitat turística. És molt significatiu que en una de les "millors temporades de la història" hi continuarà havent a les illes un volum tan important de persones aturades (i en massa ocasions sense cap perspectiva de trobar feina). També és preocupant és que únicament un de cada quatre empresaris creguin que podrem parlar d'**estabilitat laboral** en els llocs de feina ja existents. Darrere això hi ha la incertesa a la que hem fet referència, però també situacions d'externalització de serveis. Això pot afectar de manera rellevant als denominats fixos discontinus i especialment a les persones que mantenen una activitat concretada bàsicament en els sis mesos (o menys) de la temporada alta turística.

El teu **desig** és el nostre **repte**, 2017 l'any de **Palma**

Totes les fraccions, accessibles per a tothom

Enguany es renovaran tots els contenidors dels barris i pobles de Palma

Fundació GADESO: C/Ter nº14 1er. Palma de Mallorca - 07009
 TEL. +34 971 479503. PÀGINA WEB: www.gadeso.org
 E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org

Dipòsit legal: PM-436-2011

